

DIDAKTICKÝ TEST

Jméno a příjmení

Počet úloh: 28

Maximální bodové hodnocení: 50 bodů

Povolené pomůcky: psací potřeby

Základní informace k zadání zkoušky

- **Časový limit** pro řešení didaktického testu je **60 minut**.
- U každé úlohy je uveden maximální počet bodů.
- Za neuvedené řešení úlohy či za nesprávné řešení úlohy jako celku **se neudělují záporné body**.
- **Odpovědi píšete do záznamového archu**. Při zápisu použijte modře nebo černě písící propisovací tužku, která píše **dostatečně silně a nepřerušovaně**. Poznámky si můžete dělat do testového sešitu, nebudou však předmětem hodnocení.
- **Nejednoznačný nebo nečitelný zápis odpovědi bude považován za chybné řešení**.

Pokyny k úlohám s nabídkou odpovědi

- U všech úloh/podúloh je **právě jedna odpověď správná**.
- Odpověď na úlohu/podúlohu zřetelně zakřížkujte v záznamovém archu podle obrázku.

	A	B	C	D
4	☐	☐	☒	☐

- Pokud budete chtít svou odpověď opravit, zabarvete pečlivě původně zakřížkovaný čtvereček a zakřížkujte nový čtvereček. Jakýkoliv jiný způsob záznamu odpovědi a jejich oprav bude považován za nesprávnou odpověď.

	A	B	C	D
4	☒	☐	☒	☐

Pokyny k úlohám bez nabídky odpovědi

- Odpovědi **píšete čitelně** do vyznačených bílých polí. Povoleno je psací i tiskací písmo a číslice. Při psaní **rozlišujte velká a malá písmena**.

12

- Pokud budete chtít tuto odpověď opravit, původní odpověď přeškrtnete a novou odpověď zapíšete do stejného pole.
- Za chybu se považuje i nesprávná či chybně dící odpověď, počet chyb se promítá do celkového hodnocení úlohy.

TESTOVÝ SEŠIT NEOTVÍREJTE, POČKEJTE NA POKYN!

1 Ve které z následujících vět je pravopisná chyba?

- A) Umělecké předměty tvořily celé mé jmění.
 B) Jeho náhlé změně názorů vůbec nerozuměla.
 C) Záměrně prožil zbytek svého života zcela osaměle.
 D) Promluvila upřímě ke všem přítomným zaměstnancům.

VÝCHOZÍ TEXTY K ÚLOHÁM 2–4

TEXT 1

Tohle mi dneska, abys spala, studánka jedna povídala,	A na cestu jim hvězdy svítí, aby se nemusely bát,
když jsem se zeptal, jestli ví, kde vlastně hvězdy za dne spí:	a až je ráno a den bílý, do studánek jdou hvězdy spát.“
„Jsem důlek čisté svěží vody a postýlka hvězd stříbrná,	A studánka, ta nikdy <u>nelže</u> , protože každá lidská <u>lež</u>
napít se plaché laně chodí za horkých nocí z mého dna.	v studánce malé utopí se, i když je velká jako věž.

(J. Skácel, *Básně pro děti*)

TEXT 2

Personifikace – neživé věci jednají jako lidské bytosti, např. *slunce se smálo, mráz pokreslil všechny okenní tabulky.*

(Š. Vlašín, *Slovník literární teorie, upraveno*)

max. 2 body

2 Rozhodněte o každém z následujících úseků TEXTU 1, zda se v něm uplatňuje personifikace (A), nebo ne (N):

Při řešení úlohy vycházejte z definice uvedené v TEXTU 2.

	A	N
2.1 a až je ráno a den bílý	☐	☐
2.2 studánka jedna povídala	☐	☐
2.3 napít se plaché laně chodí	☐	☐
2.4 do studánek jdou hvězdy spát	☐	☐

1 bod

3 **Ve které z následujících možností je slovo ČISTÝ použito ve stejném významu jako v TEXTU 1?**

(Posuzované slovo je v TEXTU 1 vyznačeno tučně.)

- A) Hokejové utkání trvá šedesát minut čistého času.
- B) S novou myčkou je nádobí čisté už za necelou hodinu.
- C) Šel jsem se projít, abych měl před důležitým jednáním čistou hlavu.
- D) Do pěveckého sboru se přihlásilo dítě, které nezaspívá ani jediný čistý tón.

1 bod

4 **Které z následujících tvrzení o slovech NELŽE a LEŽ je pravdivé?**

(Posuzovaná slova jsou v TEXTU 1 podtržena.)

- A) Tato slova jsou příbuzná.
- B) Tato slova jsou významově souřadná.
- C) Každé z těchto slov je možné skloňovat.
- D) Každé z těchto slov obsahuje tvrdou souhlásku.

VÝCHOZÍ TEXT K ÚLOZE 5

Dospěl* jedinci orla skalního mají hnědé zbarvení, orl* mláďata se však rodí se světl*m peřím.

(CZV)

1 bod

5 **Na vynechaná místa (*) ve výchozím textu je třeba doplnit Í/Ý tak, aby text byl pravopisně správně. Ve které z následujících možností jsou tyto hlásky uvedeny v odpovídajícím pořadí?**

- A) í – ý – í
- B) í – í – ý
- C) ý – í – ý
- D) ý – ý – í

max. 3 body

6 Přiřadte k jednotlivým ukázkám (6.1–6.3) odpovídající typ textu (A–E):

(Každou možnost z nabídky A–E můžete přiřadit pouze jednou. Dvě možnosti zbudou a nebudou použity.)

- 6.1 V létě chodí v kožichu
a v zimě je nahý.
Co je to? _____
- 6.2 Ene, bene, Emane,
kdo tu babu dostane?
Ten to není, ten to je,
ten už s námi nehraje! _____
- 6.3 Pes chtěl přebrodit řeku s kusem masa v tlamě. Sotva udělal pár kroků,
uviděl ve vodě rybu. Chtěl ji chytit, ale když otevřel tlamu, maso mu z ní
vypadlo a proud vody ho ihned odnesl. Kdo hodně žádá, málo mívá. _____

(Vzhledem k povaze úlohy nejsou zdroje výchozích textů uvedeny.)

- A) bajka
B) pověst
C) hádanka
D) pohádka
E) rozpočítadlo

VÝCHOZÍ TEXT K ÚLOZE 7

Tomáš a Radek přiběhli minulý víkend domů se zoufalými výrazi v obličeji a začali nesrozumitelně popisovat událost, kterou právě zažili. Po chvíli se uklidnili a my jsme si mohli vyslechnout celý příběh.

Kluci si u silnice hráli s kamarády na schovávanou. Najednou u krajnice prudce zabrzdil terénní automobil. Otevřeli se zadní dveře a ven vypadlo cosi černého. Jakmile auto odjelo, kluci se vydali na průzkum. Na zemi ležel malý psík a nešťastně vyl. Kluci se čtyřnohým sirotkem v náručí spěchali domů.

Do naší rodiny tak přibyl nový člen, o něhož se kluci objetavě starají.

(CZVV)

max. 4 body

7 Najděte ve výchozím textu čtyři slova, která jsou zapsána s pravopisnou chybou, a napište je pravopisně správně.

Doporučení: Opravte pouze ta slova, u kterých jste si jisti, že jsou ve výchozím textu zapsána s pravopisnou chybou. Zápis jakéhokoli slova, které nevyhovuje zadání úlohy, je považován za chybu.

8 Uspořádejte jednotlivé části textu (A–F) tak, aby na sebe navazovaly:

- A) Nikdo zdaleka široka se mu nepodobal! Vlášky vítal v pěkné uniformě, modré do černa, a navíc – na hlavě měl červenou čepici!
- B) Kdysi býval datel celý černý, černý do modra. Poletoval po lese a nic mu nescházelo.
- C) Za jejím plotem supěly černé lokomotivy. Dým se jim valil z komína a pana přednostu poslouchaly na slovo.
- D) Datel na ni okouzleně hleděl. Kdyby nosil taky takovou, vlaky by ho také poslouchaly na slovo!
- E) Ale jednou zabrousil až do vesnice. Posadil se na zahradě u nádraží a nestačil žasnout.
- F) Zastavovaly i odjížděly podle toho, jak jim dal znamení, a ještě mu uctivě zahoukaly na pozdrav. A pan přednosta, jaký ten byl krasavec!

(F. Nepil, Lišky, dobrou noc, upraveno)

První část: _____

Druhá část: _____

Třetí část: _____

Čtvrtá část: _____

Pátá část: _____

Šestá část: _____

max. 3 body

9 V následujících větách (9.1–9.3) upravte slovní spojení v závorkách tak, aby věty byly gramaticky správně.

Příklad: Loupežníci sídlili v ***** (husté lesy). → *hustých lesích*

9.1 Pes si hrál s ***** (dvě kořata).

9.2 Vykračoval si v ***** (nové boty).

9.3 Líbí se mi tričko s ***** (ty fialové pruhy).

VÝCHOZÍ TEXT K ÚLOHÁM 10–15

Okolnosti **vzniku** pražského Staroměstského orloje jsou opředeny nejrůznějšími **pověstmi**, jednu z nich nalezneme také ve Starých pověstech českých od Aloise Jiráska. Čtenáře dodnes dojíká smutný příběh mistra Hanuše, jemuž spisovatel připsal **autorství** orloje. Pražští konšelé údajně nechali hodináře oslepit, aby podobné hodiny nevyrobil pro jiné město.

Jirásek však čtenáře poněkud mystifikuje. Podle jeho pověsti orloj vznikl v roce 1490, český historik Zdeněk Horský ale prokázal, že orloj byl zkonstruován již o osmdesát let dříve. Jeho autorem byl ve skutečnosti královský hodinář Mikuláš z Kadaně, a jak dokládá nedávno objevená listina, za svou práci obdržel velkorysý honorář. Mistr Hanuš ale není vybájená postava, je doloženo, že tento hodinář skutečně žil. Po husitských válkách orloj znovu zprovoznil a pak o něj ***** až do své smrti.

V úvodu Jiráskovy pověsti, v němž je orloj poprvé představen lidem, se píše: „Vtom otevřela se dvě okénka nad orlojem a v nich se ukazovali apoštolové. Šel jeden za druhým a posléze sám Kristus žehnaje zástupu.“ Pohyblivé figury apoštolů však byly vyrobeny až v 17. století. V orloji také není žádný prvek, který by přítomnost figury Krista, jež podle Jiráska měla průvod apoštolů uzavírat, dokazoval.

Po dobu své existence měl orloj několikrát namále. Například při rekonstrukci radnice na konci 18. století někteří konšelé navrhovali, „aby se kola ze stroje prodala za staré rezavé železo“. Nejtěžší chvíle však orloj zažil na konci 2. světové války. Byl zasažen dělostřeleckým granátem a poškození se zdálo tak velké, že se uvažovalo o náhradě orloje novým strojem, k tomu však naštěstí nedošlo. Náprava škod si ale vyžádala celkovou rekonstrukci orloje.

(Moje země 5/2010, upraveno)

max. 2 body

10 Rozhodněte o každém z následujících tvrzení, zda odpovídá informacím obsaženým ve výchozím textu (A), nebo ne (N):

	A	N
10.1 V knize Staré pověsti české lze nalézt několik různých pověstí o Staroměstském orloji.	☐	☐
10.2 Vyplacení odměny za sestavení pražského Staroměstského orloje bylo písemně zaznamenáno.	☐	☐
10.3 Koncem 18. století několik konšelů prodalo některé součásti Staroměstského orloje do šrotu.	☐	☐
10.4 Na konci 2. světové války musel být Staroměstský orloj po dobu rekonstrukce nahrazen novým strojem.	☐	☐

1 bod

11 Které z následujících sloves patří na vynechané místo (*****) ve výchozím textu?

- A) hlídal
- B) pečoval
- C) opatroval
- D) zodpovídal

1 bod

12 Která z následujících informací uvedených v Jiráskově pověsti o Staroměstském orloji není vymyšlená?

Při řešení úlohy vycházejte pouze z informací obsažených ve výchozím textu.

- A) existence hodináře mistra Hanuše
- B) rok sestrojení Staroměstského orloje
- C) zařazení figury Krista na konec průvodu apoštolů
- D) umístění apoštolů na Staroměstský orloj v době jeho vzniku

1 bod

13 Ve kterém z následujících úseků výchozího textu se nevyskytuje zájmeno?

- A) k tomu však naštěstí nedošlo
- B) v orloji také není žádný prvek
- C) po dobu své existence měl orloj
- D) je orloj poprvé představen lidem

max. 3 body

14 Určete pád, rod a vzor podstatných jmen, která jsou ve výchozím textu vyznačena tučně.

(Rod a vzor zapište celými slovy, nepoužívejte zkratky.)

max. 2 body

15 Rozhodněte o každé z následujících dvojic slov, zda je lze ve výchozím textu považovat za slova souznačná neboli synonyma (A), nebo ne (N):

(První slovo z dvojice vždy pochází z výchozího textu a je v něm podtrženo.)

	A	N
15.1 jiné – různé	☐	☐
15.2 autorem – spisovatelem	☐	☐
15.3 chvíle – okamžiky	☐	☐
15.4 války – bitvy	☐	☐

max. 2 body

16 Na každé vynechané místo (*****) v příslovích doplňte příslušné slovo:

16.1 Eva byla úspěšná atletka, její syn má také mimořádné sportovní nadání. Platí o něm: Jablko nepadá daleko od *****.

16.2 Protože umím jen anglicky, byl jsem v Berlíně odkázán na pomoc přátel. Rozhodl jsem se proto, že se naučím i německy. Platí totiž: Kolik jazyků umíš, tolikrát jsi *****.

VÝCHOZÍ TEXT K ÚLOHÁM 17–22

Kdysi se lidé báli bohů. Kdo se jich nebál, měl strach aspoň ze smrti. Mocný král Sisyfos se však nebál ani bohů, ani smrti.

Jeho hradu chyběl pramen, a tak Sisyfos potřeboval přimět bohy, aby mu pramen darovali. Náhodou se doslechl o sporu říčního boha Asópa a Dia, vládce bohů a pána blesků. Prozradil Asópovi Diovo tajemství a on se mu za jeho službu odvděčil. Dotkl se na nádvoří skály a z ní potom vytryskl průzračný proud vody.

Zeus se na oba velice rozhněval. Po Asópovi mrštil bleskem a zahubil ho. Poté poručil Smrti, ***** Sisyfa odvede do říše stínů. Sisyfos by pak už nikdy nemohl nic prozradit.

Vládce bohů však Sisyfa podcenil, král totiž nebyl hloupý. Spoutal Smrt provazy a zavřel ji do komory na svém hradě. Rozezlený Zeus rozkázal bohu války Áreovi, aby Smrt osvobodil.

Když Áres splnil Diův příkaz, Smrt odvěkla Sisyfa do podsvětí. Sisyfos se pokusil nastražit ještě jednu léčku. Namluvil bohyni smrti Persefoně, že mu manželka zapoměla vystrojit pohřeb, a že jí tedy musí tuto povinnost připomenout. Persefona mu uvěřila a pustila Sisyfa do světa živých pod podmínkou, že se brzy vrátí. Sisyfos jí to slíbil, svůj slib však nedodržel, a tak si ho Smrt odvedla do říše stínů podruhé.

Krále stihl zlý trest. Musí v podsvětí valit do kopce ohromný balvan a vždy, když jej konečně dovalí na vrchol kopce, mu kámen vyklouzne a skutálí se dolů. Znovu a znovu se Sisyfos pokouší splnit svůj úkol a jeho utrpení nikdy nekončí. Jeho práce je ●●●●.

(E. Petiška, Staré řecké báje a pověsti, upraveno)

max. 2 body

17 Rozhodněte o každém z následujících tvrzení, zda odpovídá výchozímu textu (A), nebo ne (N):

	A	N
17.1 Král Sisyfos prokázal jednomu z bohů službu.	☐	☐
17.2 Z říše stínů se Sisyfovi podařilo dvakrát uniknout.	☐	☐
17.3 Manželka krále Sisyfa pomohla svému muži přemoci Smrt.	☐	☐
17.4 V příběhu o Sisyfovi vystupují čtyři bohové a jedna bohyně.	☐	☐

1 bod

18 Které z následujících tvrzení jednoznačně vyplývá z textu?

- A) Sisyfos nebyl bystrý král.
- B) Král Sisyfos byl bezelstný.
- C) Král Sisyfos nebyl bázlivý.
- D) Sisyfos byl bezvýznamný král.

1 bod

19 Která z následujících spojek patří na první vynechané místo (*****) ve výchozím textu?

- A) ať
- B) až
- C) než
- D) když

1 bod

20 Napište, kolik souvětí se celkem vyskytuje v prvním a druhém odstavci výchozího textu.

1 bod

21 Která z následujících možností vystihuje význam slovního spojení **SISYFOVSKÁ PRÁCE**, a patří tedy na druhé vynechané místo (•••••) ve výchozím textu?

- A) jednotvárná, ale záslužná
- B) nezáživná, ale zodpovědná
- C) namáhavá, ale přitom marná
- D) nedocenená, ale přitom důležitá

1 bod

22 Ve kterém z následujících slov je hláska **D** součástí kořene?

- A) podruhé
- B) podsvětí
- C) podcenil
- D) podmínkou

max. 2 body

23 Rozhodněte o každé z následujících vět, zda je napsána pravopisně správně (A), nebo ne (N):

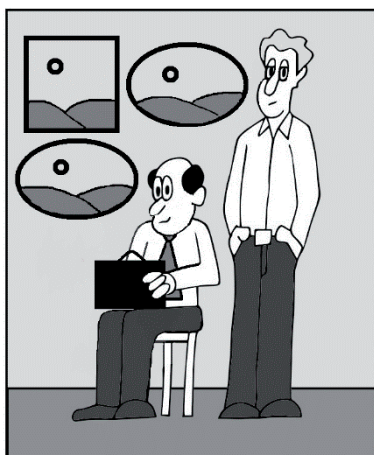
	A	N
23.1 Po několikadenní dřině se mu začaly na dlaních dělat mozoly.	☐	☐
23.2 Skupinky horlivých houbařů se rozběhli po okolních mýtinách.	☐	☐
23.3 Po včerejší zkoušce všichni členové pěveckého kroužku jen sípali.	☐	☐
23.4 Nejznámější sportovce z celého světa nadšeně vítaly davy fanoušků.	☐	☐

max. 4 body

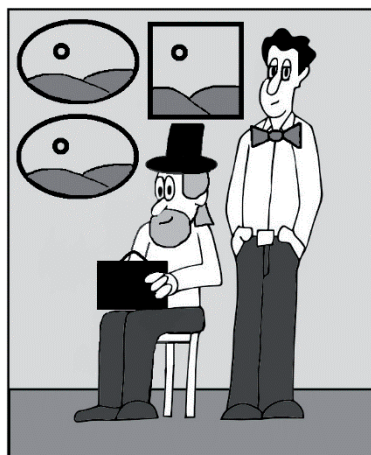
24 Přiřadte k jednotlivým obrázkům (24.1–24.4) odpovídající popis (A–F):

(Každou možnost z nabídky A–F můžete přiřadit pouze jednou. Dvě možnosti zbudou a nebudou použity.)

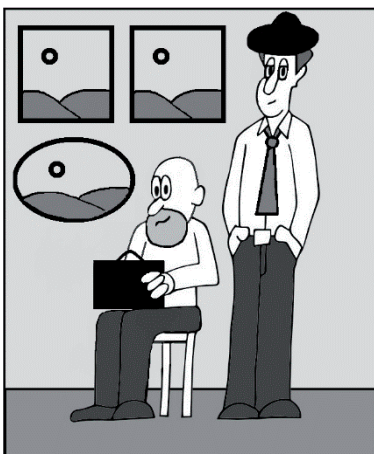
24.1

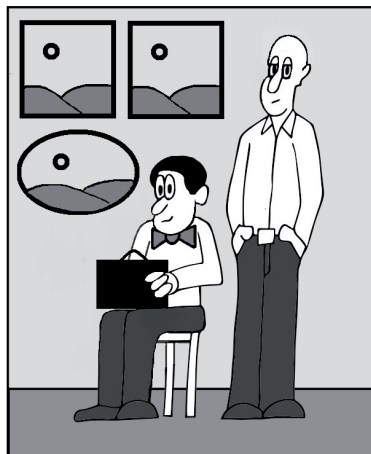
24.2

24.3

24.4

(CZVV)

- A) Jeden muž má plnovous, druhý má motýlka. Na stěně je lichý počet obrazů oválného tvaru.
- B) Muž, který má klobouk, nemá motýlka. Na stěně je lichý počet obrazů čtvercového tvaru.
- C) Muž, který je plešatý, nemá kravatu. Druhý muž má klobouk. Na stěně je lichý počet obrazů oválného tvaru.
- D) Oba muži jsou bez klobouku. Ten, který není plešatý, má motýlka. Na stěně je lichý počet obrazů čtvercového tvaru.
- E) Oba muži jsou bez klobouku. Jeden z nich nemá ani pleš, ani kravatu. Na stěně je sudý počet obrazů oválného tvaru.
- F) Oba muži jsou bez klobouku. Ten, který je plešatý, nemá ani kravatu, ani motýlka. Na stěně je sudý počet obrazů čtvercového tvaru.

VÝCHOZÍ TEXT K ÚLOHÁM 25–27

Místo jarního počasí přinese konec dubna opět sněžení. Vítr bude v nárazech dosahovat rychlosti až 72 kilometrů za hodinu. Výstraha před sněhem a sněhovými jazyky platí v polohách od 600 metrů nad mořem.

(www.zpravy.aktualne.cz, upraveno)

max. 3 body

25 Vypište z výchozího textu všechny základní skladební dvojice.

Upozornění: Zápis jakéhokoli slova, které nevyhovuje zadání úlohy, je považován za chybu.

1 bod

26 Ve které z následujících možností je správně zapsána číslovka 72?

- A) sedmdesátdva
- B) sedmdesát dva
- C) sedumdesátdva
- D) sedumdesát dva

1 bod

27 Které z následujících tvrzení o výchozím textu je pravdivé?

- A) Text má čtenáři něco přikázat.
- B) Text má čtenáři něco doporučit.
- C) Text má čtenáře o něčem přesvědčit.
- D) Text má čtenáře o něčem informovat.

1 bod

28 Ve které z následujících vět není pravopisná chyba?

- A) Vytrvalým úsilím se vypracoval k vytouženému blahobitu.
- B) Obrazy vysely v obývacím pokoji na zrezivělých skobičkách.
- C) Napínavé lýčení neobvyklého zážitku náhle přerušil hlasitý smích.
- D) Silným hvízdáním pobízel starou vyhublou kobylu k lepšímu výkonu.

ZKONTROLUJTE, ZDA JSTE DO ZÁZNAMOVÉHO ARCHU UVEDL/A VŠECHNY ODPOVĚDI.
